

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 18-19 квітня 2019 року)

**Суми
2019**

3. On the Judiciary of Ukraine: Law of Ukraine dated February 7, 2002 No. 3018-III [Electronic resource]. – Mode of access : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3018-14>.

4. Code of Administrative Justice of Ukraine [Electronic resource]. – Mode of access : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

5. The Law of Ukraine "On Civil Service" of 10.12.2015. [Electronic resource]. – Mode of access : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.

6. Regulations on the assistant judge of the court of general jurisdiction, approved by the Decision of the Council of Judges of Ukraine dated March 25, 2011 No. 14 [Electronic resource]. – Access mode : <http://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/pppsszu>.

7. Konieczna Diana. Obowiazki asystenta sędziego [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.sprawnik.pl/artykuly,10246,14514,obowiazki-asystenta-sedziego>.

Віта Кузьменко,

студентка ННІ іноземних мов

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ЩО ТАКЕ ЕМОЦІЯ?

ПОНЯТТЯ ЕМОЦІЙНОСТІ ТА ЕМОТИВНОСТІ

Емоції є регуляторами поведінки, соціальних контактів і багатьох психічних процесів.

Емоції – психічні стани людини, в яких реалізується безпосереднє ситуативне переживання (задоволення, радість, страх) [7, с. 81].

У виховному процесі роль емоцій надзвичайно важлива, оскільки вони впливають на мотиви й потреби підростаючої особистості. Крім того, емоції утворюють основну мотиваційну систему особистості і сприяють вихованню у неї морально-духовних цінностей. Така функція у становленні смислово-ціннісної сфери особистості пояснюється їхньою природою [1, с. 87].

Емоція – складний феномен з нейрофізіологічним, нервово-м'язовим та феноменологічним аспектами. Емоції можуть по-різному впливати на людей. Це

виявляється зокрема у тому, що однакові об'єкти можуть викликати різні емоції не лише у різних людей, а навіть в однієї людини у різні моменти її життя. Результати соціальних досліджень свідчать, що певні емоції є універсальним, загальнолюдським феноменом. І кодування, і декодування низки емоційних виразів однакові для людей усього світу, незалежно від їхньої культури, мови або освітнього рівня. Проте соціокультурні фактори відіграють важливу роль у визначенні виражального компонента емоції. Можна говорити про вплив національного, соціального, культурного середовища на характер експресії емоцій, на появу в ній спеціальних забарвлень, поширених саме в цьому середовищі. У певному середовищі спостерігаються стереотипи вираження емоцій, вони властиві певним культурно-соціальним групам і є добре зрозумілими для них [2, с. 10].

За ознакою інтенсивності емоційні стани поділяють на емоції і афекти. Інтенсивність відображення в семантиці самих предикатів емоційних станів, наприклад: страх – жах, радість – тріумф та ін. [3, с. 237]. Нейтральним ступенем усіх емоційних станів є спокій. Спокій не передбачає відсутності емоцій, оскільки людині завжди притаманний певний рівень емоційного збудження. Інтенсивність емоційних станів, як самі емоційні стани, залежить від зовнішніх причин і внутрішнього стану суб'єкта [3, с. 238].

Не всі емоції рівноцінні у вихованні, розвитку й функціонуванні особистості. Тому їх і поділяють на позитивні й негативні.

Позитивні емоції сприяють внутрішній психологічній гармонії (врівноваженості як приємному для суб'єкта стану), негативні – призводять до психологічної дезорганізації, тому хворобливо переживаються суб'єктом. Від прояву цих видів емоцій залежатиме й характер взаємодії суб'єкта і його середовища [1, с. 90].

Серед позитивних емоцій особливе місце належить емоції радості, що переживається після реалізації соціально значущої дії. Вона характеризується почуттям впевненості у собі. Унаслідок цього радість забезпечує соціальну взаємодію і підсилює чуйність [7, с. 112].

Радість може фігурувати в таких комбінаціях:

а) радість і сором. Коли людина, яка збуджує і приносить радість іншій людині, не виявляє до неї інтересу чи задоволення від її присутності, то вона може стати причиною сорому;

б) радість і провина. Щоразу, коли радієш забороненим речам, відчуваєш провину. Якщо задоволення від "забороненого" суперечить совісті чи морально-етичним стандартам, це з великою вірогідністю породжує відчуття провини;

в) радість і зневага. Поєднання радості і зневаги може спричинити жорстокість. Регулярний прояв цієї комбінації емоцій може сформувати садистський характер [1, с. 92].

У дослідженні емоцій постає необхідність розмежування понять «емоційності» та «емотивності». Традиційно термін «емоційність» відносять до психологічної категорії, а термін «емотивність» – до лінгвістичної. Категорія емоційності може розглядатися у широкій та вузькій інтерпретації. У широкому сенсі, під емоційністю розуміють сукупність сфер вираження почуттів та емоцій суб'єкта. У вузькому розумінні, емоційність трактують як відображене та закріплене у семантиці слова почуття того, хто говорить, його ставлення до об'єкта мовлення [5, с. 130]. Слід зазначити, що терміни «емоційність» та «емотивність» застосовують як синонімічні [5, с. 137].

На думку В. М. Телія, категорія емотивності є психологічною, тому що вона пов'язана з емоційною сферою психіки та співвідноситься за змістом з певними типами емоцій – почуттів-відносин, які ми визначаємо у діапазоні схвальної чи несхвальної реакції на те, що позначається [7, с. 129].

«Емотивність – це емоційність в мовному відбитті, вираження мовними засобами почуттів, настроїв, переживань людини» [4, с. 153].

В. А. Маслова розмежовує поняття емоційності та емотивності. Під емоційністю дослідниця розуміє «психологічну характеристику особистості, стан та рівень розвитку її емоційної сфери. Емотивність же – це лінгвістична характеристика слова, речення, яка є здатною здійснити емоціогенний ефект, викликати у мовної особистості відповідні емоції» [6, с. 227]. Подібної точки зору

дотримується В. І. Шаховський, визначаючи емоційність – психологічною категорією, яка відображає психічний стан людини, а емотивність – лінгвістичною категорією, де емоції виражаються вербально [9, с. 130].

На думку В. І. Шаховського категоризація емоцій здійснюється за типами мовних та мовленнєвих знаків, емотивної семантики та її компонентів. Дослідник встановлює три типи вираження емотивності –

- 1) власне емотивність;
- 2) емотивність як одна із реалізацій семантики слова;
- 3) контекстуальна емотивність.
- 4) Відповідно до цього, встановлено 3 рівні вираження емотивності:
 - емотивне значення;
 - конотація, як компонент, пов'язаний з логіко-предметним компонентом значення;
 - рівень емотивного потенціалу [9, с. 131].

Отже, емоції – особливий клас суб'єктивних психологічних станів, що відбиваються у формі безпосередніх переживань, відчуттів приємного або неприємного, ставлення однієї людини до іншої, до процесу і результатів її практичної діяльності. До класу емоцій належать афекти, настрої, почуття, пристрасті та стреси.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Психологічні джерела виховної майстерності (навчальний посібник) / І. Д. Бех. – К. : «Академвидав». – 2009. – 248 с.
2. Гамзюк М. В. Емотивність фразеологічної системи німецької мови (досвід дослідження в синхронії та діахронії): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. філол. наук : спец. 10.02.04 / М. В. Гамзюк. – К., – 2001. – 34 с.
3. Гурко М. З. Категорія інтенсивності в сучасній німецькій фразеології (на матеріалі фразеологічних одиниць тематичної групи "інтелектуальні здібності людини") : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / М. З. Гурко. – Запоріжжя, 2006. – 19 с.

4. Кунин А. В. Курс фразеологии современного английского языка [учеб. пособие] / А. В. Кунин. – М. : Высш. шк., 1986. – 189 с.
5. Курлова И. В. К изучению глагольных способов выражения эмоциональных состояний / И. В. Курлова. – М., 1996. – С. 128–139.
6. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика / В. А. Маслова. – Минск : ТетраСистема, 2005 – 256 с.
7. Прохоров А. О. Методики диагностики и измерения психических состояний личности. / А. О. Прохоров. – М. : ПЕР СЭ, 2004. – 176 с.
8. Телия В. Н. Коннотативный аспект семантики номинативных единиц / В. Н. Телия. – М. : Наука, 1986. – 141 с.
9. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико- семантической системе языка. / В. И. Шаховский. – Воронеж : Изд-во Воронеж, ун-та, 1987. – 190 с.

Науковий керівник: В. А. Тесля – к. філол. н., доцент Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Алла Дядечко,

к.філол.н., доцент кафедри іноземних мов

Сумського державного університету

СТВОРЕННЯ РЕСУРСІВ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ CLIL-ПРОЕКТІВ У СУМСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У 2019 році англomовному проекту для викладачів СумДУ у його системному вигляді вiповниться вже 10 років. За своєю методикою даний проект належить до так званих «CLIL (Content Language Integrated Learning) проектiв», зазначених у вiтчизняних джерелах як «Предметно-мовне iнтегроване навчання». Їх суттю є вивчення окремих предметiв нерiдною мовою у ситуацiях, коли iноземна мова використовується як iнструмент навчання, а не як його об'єкт.[4; 5]